

[Viggo Starcke.]

Det er noget, som går lige på tværs af den egentlige lægegernings opgave, som er at redde menneskeliv, at helbrede sygdomme og at mildne de syges lidelser. To amerikanske obstetrikere, Bowles og Domzalski, har formuleret deres opfattelse sådan, at i disse tilfælde ofrer man barnets liv af hensyn til moderens helbred, og barnets liv må betingelsesløst ofres — unconditional surrender kalder de det. Ved en undersøgelse af den sprogbrug og de betydningsfulde ord, der anvendes ved omtale af hele problemet, vil man se, at der er ved at opstå en stor konfusion, som jeg gerne vil prøve at yde mit lille bidrag til at afklare.

Lægekunstens opgave har i de sidste næsten 3 000 år været fastlagt i det hippokratiske lægeløfte, som jeg gerne vil have lov at citere. Dette lægeløfte har siden Hippokrates' dage lydt sådan:

„Selvom jeg opfordres dertil, vil jeg ikke udlevere nogen dødelig gift eller give nogen et sådant råd, ej heller vil jeg give nogen kvinde fosterfordrivende midler.“

Dette har været lægefundamental praksis lige op til vor tid. Så sent som i 1948 i Genèvevederklaringen fra lægernes verdenssammenslutning, World Medical Association, blev der undertegnet en international kodeks for lægeetik, som jeg også gerne vil have lov at citere:

„En læge må altid huske betydningen af at bevare menneskets liv lige fra undfangelsen og til døden.“

Dette er en så ganske klar problemstilling, at når den gøres tilgængelig for den jævne befolkning, vil den være et meget tungt lod, som måske vil kunne gøre udslaget, efter som man lægger dette lod i den ene vægtskål eller i den anden, når man skal afveje liv og død. Loven skal være ærlig, og derfor er den klare sprogbrug nødvendig. Jeg synes, det er betydningsfuldt igen at slå fast, at lægekunstens opgave er at bevare menneskets liv fra undfangelsen og til døden, at forbedre menneskenes helbred, helbrede deres sygdomme og lindre de syges smerter.

På samme måde synes jeg, det er nødvendigt at gøre sig klart, hvad sygehusenes opgave er. Sygehusene har, som det ligger i selve ordet, til opgave at behandle de

syge og i og for sig ikke at ombringe de sunde. Det kan efter mit skøn aldrig blive en statsopgave at gribe ind og ligefrem oprette et statsligt abortvæsen, som får til opgave årligt at tilintetgøre tusinder af børns liv, blot fordi de endnu ikke er født.

Endelig synes jeg, at dansk lovgivning før eller senere på et eller andet tidspunkt må tage stilling til, fra hvilket tidspunkt et menneskes liv går, om det går fra fødslen, om det går fra femte svangerskabsmåned, om det går fra tredje svangerskabsmåned, eller om det går fra undfangelsen til døden. At ville sætte en grænse noget andet sted end ved undfangelsen er vilkårligt, videnskabeligt uholdbart og medfører juridisk uklarhed.

Mødrehjælpens opgave er, som det ligger i selve navnet, at hjælpe mødrene uden at ofre barnets ret. Den fortjenstfulde virksomhed, som mødrehjælpen har udfoldet i de senere år for at hjælpe mødre, har desværre på mange områder været kombineret med en uheldig praksis, som oprindeligt ikke var tiltænkt mødrehjælpen, og som efter mit skøn hidtil har ligget udenfor lovens rammer; når enkelte ærede medlemmer i dag hævder, at mødrehjælpens virksomhed i virkeligheden har ligget indenfor lovens rammer, skylder de egentlig en forklaring på, hvorfor loven så skal ændres.

Da dette lovforslag hedder forslag til lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab, synes jeg, det er betydningsfuldt at gøre sig klart, hvad det drejer sig om. I ordbogen over det danske sprog er ordet „svangerskab“ defineret sådan — jeg beder om tilladelse til et kort citat:

„Den tilstand, hvori en kvinde befinder sig, når hun er med barn.“

Her slås det rent sprogligt fast, at fosteret er et barn, og selve begrebet „en svanger“ defineres i ordbogen således:

„Kvinde, som har undfanget, som er med barn.“

Jeg synes derfor, at det vedrørende den gradvise overgang imellem fosteret som det ufødte barn og barnet efter fødslen er vigtigt at slå fast, at der er en grænse, men det er en grænse, som tilkendegiver barnets opholdssted og i og for sig ikke noget, som er biologisk eller embryologisk afgørende.

I det danske sprog glider ordene „foster“ og „barn“ umærkeligt over i hinanden. I